

בשתיקה ואחר כך נתן לבונה במחשבה קטיו: **מתני'** אלו דברים שאין חייבין עליהן. כרת באכילתן משום פיגול: **הקומץ**. אם קומץ לאכול שירים למחר ונתפלה המנחה אין האוכל את הקומץ בכרת שאין הפיגול חל אלא על דבר שיש לו מתירין אחרים והקומץ אין אחר מתירו כי הוא מתיר את המנחה וכן לבונה וכן כולם:

מתני' (ה') ואלו *דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול (ו) הקומץ (ז) והקמרת והלבונה

בית שמאי פרק רביעי זבחים מג

הנהו דאין לו ע"י מתירין כדי נסבה וקשה התינה קומץ אלא לבונה ומנחת כהנים שיפוק לי משום דאין בהם הרגאה ועוד דגבי דם [ד] קאמר בפירוט משום מתיר והכי משכחת לה דמתני' משום פיגול דאי חיל ליה קודם שטעה מתנת אס כן ליכא הרגאה ואי מן הדם

מנחת נדבכם כהנים. טלה כליל ואינה נקמלה הלך אין אחר מתירה: וכן מנחת כסן פשיה. חתיבה כהן גדול שמקריב בכל יום מחליטה בבקר ומחליטה בערב (ויקרא ו): ומנחת נסכים לא גרסי' דהא חילפג פליגי בה (ח) ונתן חילוק בין בזה עם הזבח לבזה בפני טלמו: ופדס. הוא המתיר: ופספסיס

האשאר במזרק לאחר שטעה מתנת הואו לאו מתיר הוא ולא מאושו "שזרק על הזבחה הא פקע פיגול ממנו ושחא לא שייך למימר גבי דם פקע פיגול כי אם גבי הקמרה חוקא שנגעשה לחמו של מזבח ומימה הוא כהן) אם לא יתחייב בשירי הדם משום פיגול הא יש להם מתירין שהמתנת מתירות לשפיטת שיריים "למזבח כמו שמתירות את האומרים ושחא (ט) "כמו מתולה כל טיפה ומיפה ראיה לזריקה תשיב כוליה דם מתיר וגראה לפרש דהייט טעמא דקומץ וכולהו דאי אי בני חובא אי דין משקטש בכלי וקדוש כלי הייט ההרגאה (ט) ידיה "כיון דאינה גופייהו מתיר אחד כדאמר לעיל (ד) (ג) גבי טומאה יש לו מתירין משקירבו מתירין אין לו מתירין משקידש בכלי: והל' בונה. והא האמר והרי

ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח **הדרם** והנסכים הבאין בפני עצמן דברי רבי מאיר וחכמים אומרים "אף הבאין עם הבהמה לוג שומן של מצורע ר' שמעון אומר "אין חייבין עליו משום פיגול ורבי מאיר אומר חייבין עליו משום פיגול שדם האשם מתירו *וכל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיגול **העולה** דמה מתיר את בשרה למזבח ועודה לכהנים עולת העוף דמה מתיר את בשרה למזבח הפאת העוף דמה מתיר את בשרה לכהנים פרים הגשופים ושעירים הגשופים דמן מתיר את אימוריהן ליקרב *ר' שמעון אומר כל שאינו על המזבח הריצון כשלמים אין חייבין עליו משום פיגול: **גבי המזבח** פקע פיגולו ממנו אם אחרים מביא לירי פיגול הוא עצמו לא כל שכן מאי קאמר הבי קאמר אם אינו מחקבל היאך מביא אחרים לירי פיגול מאי קא משמע לן אי דאין חייבין עליו משום פיגול תנינא אלו דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול **הקומץ** (ז) והקמרת והלבונה ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח (ט) ומנחת נסכים והדם אלא דאם עלו לא ירדו תנינא (ז) *הלן והווצא והטמא ושנשחטו חוץ לזמנו וחוץ למקומו (ז) אם עלו לא ירדו ואלא דאם ירדו (ט) יעלו הא נמי תנינא *כשם שאם עלו לא ירדו כך אם ירדו לא יעלו לא צריכא **שמשלה בהן** (ז) האור הא נמי אמרה עולא חדא זימנא *דאמר עולא לא שנו אלא שלא משלה בהן (ז) האור אבל משלה בהן האור יעלו מהו דתימא הני מילי אבר

סבאין בפני טלמו. בין (ט) שהתנדבן בפני טלמן כדאמר במנחת (ד) (קד): מתנדב אדם מנחה נסכים בין שבא בגלל זבח אלא שהביא (י) היום זבחו ונסכו למחר דאמר מד מנחתם ונסכיהם אף למחר אבל אם הביאו עם זבחו ופיגול בזבח נתפלו הנסכים: ופספסיס אומרים אף סכאים עם סכפסיס. דכיון דיכול להקריב נסכים למחר נמלא שאין הזבח מתיר ליקרב אלא הן מתירין את טלמן: לוג טמן של מצורע. שיריו נאכלין כדיליף בפירקין לקמן (ד) (מד): אין חייבין עליו משום פיגול. אם פיגול באשם לא (ח) נפלו הטוב והא' שדלגו חתי באשם כדכתיב על מקום דם האשם (ויקרא יד) ואם נתן נסך מדם האשם תחלה אין נתינת הטמן כלום אפילו הכי כיון דאדם מביא אשמו טכשו ולטו עד עשרה ימים נמלא שאין האשם מתירו וכיון דאין לו מתירין אין חייבין עליו משום פיגול: ר"מ אומר. לוג הכא עם האשם כי כיון חייבין עליו משום פיגול אם פיגול באשם: בין לאדם בין למזבח. או לזה או לזה: דמה מפיר בשרם למזבח. דכתיב (שם ח) וזרקו והדר זערת: ועודם לפסחים. (י) עוד העולה אשר הקריבו אין לו אלא לאחר זריקה: מטאם סטוף פו"י בנמ' מפרש מנין דנאכל לכהנים: דמן מסיר (י) אימוריהן ליקרבי לפיכך פיגול באימורים בשעת עבודה הדם נתפגל *פרים: ר' שמעון. אפרים הגשופין פליגי: כל שאין טמן דמו על ספוכה סחילון כשלמים. (יד) שפיגול כתיב בהו (ויקרא ז) אין חייבין עליו משום פיגול: **גבי** פקע פיגולו ממנו. לקמן

לפניו על פי טיטל להקפירה קודם הקומץ כדאמר בהקומץ וזמא (מנחות טז) מכל מקום קודם הקמילה ודאי גראה דאין להקפירה רש לומר דמכל מקום לא הייט לבונה דומיל דשלמים ולבונה היא גופה מתירי שמתרת שירים לאכילה ושיקר פיגול ילפינן כן משלמים ואצ"ל דשיך פיגול באימורים וכמה דלא מיקטר אימורים כהנים לא מני אכלי מס מקום לא תשיבי מתיר כיון דאז נטמאו או אבדו שרי בשך באכלי ועוד יש למד ולבונה אין לה מתיר בעבודה המזבח ולא היא דומי דשלמים שעבודה המזבח מתיר כגון זריקה הדם *ואם תאמר אמר לא תשיב הכא עליה כי היכי דמשי לבונה אצ"ל דלא חזיא לאכילה דל

היה להו מתירין היה חייב עליהם משום פיגול כמו שחייבין עליה משום טומאה אבל אין להם מתירין והן עלמן מתירין ויש לומר דל שייך למיחייב עליהם דהיינו דמי אי כגון מתנדב עליהם (לגרי' דאמר בהקומץ רבה (מנחות כ) דטעונים קמילה והגשה היא דנים כמנחה ופסור ט הקומץ ומייד על השירים ואי בשלים דמערבה לא שייך בה מחשב דאי במחשב בשעת האלכה ע"מ להקטירו למחר לא) "היו האלכה עלי למערבה לכולי עלמא לאו עבודה היא ומייה לזריפי דשמכדיה בסוף הקומץ וזמא (שם דף י"י) משכחת לה בהקטירי שומשום על מו להקטיר שומשום למחר דהקמרה מפגלת הקמרה ושחא אצ"ל דחייב על העלים משום טומאה אין חייבין עליהם משום פיגול דלאו קרו גומר הם לרבנן דפליגי עליה דרבי בפרק הקומץ רבה (שם כ): דל כמו מליחה דמכשירי קרבן הם לנ) "דלא קרבן ומייה קשה דמאי שא פיגול מסומאה דאי משום דילפינן (עיל דף מה) פיגול משלמים טומא כמו כתיב בשלמים (ויקרא ו) ועוד דפיגול אפי' לקמן (דף מה). טון פ

מפרש למאי הלכתא פקע: מאי קאמר. (ט) קבצי למימר פקע פיגולו ממנו ונסיב טעמא דבא לירי פיגול: אם אינו מסקבל. בהקמרה: **שייך פסח אחרים לירי פיגול**. (ט) המקטיר קומץ על מנת שיהא שירים למחר הייך מנחה מתפגלת אס אין הקמרתו (ז) הקמרה והכי קאמר הוא עלמא לא כל שכן שיתקבל אחרי שמתקבל לרשות אחרים לפיגול: **מאי קא פשטפן**. למאי חייבתי ליה הא (ח) פקע פיגול: אי. למימרא דאם אכל ממנו (ט) אחרי שטעה אין חייבין עליו כרת: (ז) פנינן. דכלאו ענה נמי אין חייבין עליו: אלא. להכי אחרי פקיעה דכיון שטעה לא ירד: פנינא ושנשחט טון לופט. דהייט פיגול: הלן. בשך הלן: אלא. אחרי פקיעה שאם ירד לאחר שהטעוה (לא) יחזור ויעלה: פנינא. כהן. כלאו הכי: לא. צריכא. הא דעולה אלא שמשלה בו האור והאמתינ דבעשה לחמו של מזבח ואפי' כן ירדו יעלו והיה דקמני לא יעלו בשלה משלה (כ) בו האור: לא שנו. דאם ירדו הכך פסולין משעלו לא יעלה: (כחד)

בית שמאי פרק רביעי זבחים

2

אבר דמחבר איכא יג' א"ד כיון ומשלה האור במקלותו נקלט טול בקדושה: אבל קומץ דמיפרס - אימא במאי ית' דמשלה מקומץ משלה אידך כדקאי קאי קמ'ל דטוליה כחד אבר דמי: הגבך - כיון עין דמחשבת ליה מחובר אפי' לא העלהו אלא חזיו ומשלה זו האור נקלט אף זה שפל הקרקע עין ומשלה דהא כי אסקיה לטוליה נמי לא היה לו להעלותו אם ירד אלא משום שהוא משלה זו האור וקאמר דאם ירד האור יעלה אלא חזיו לטוליה וז"ל דמיפרס הלכך לא שגח עלה טול ולא שגח לא עלה אלא מקלותו: סקט איסורין מהו איסור פיגול לכדאמרן שאם (ה) ירד תורה אור יעלה ואיסור טהר וטמא נמי להכי יו'

[סקט] עלא יתחייב האוכלו מדי: מדי דיני - בעל השמועה ית' הולת: מוצה מקוס טפרס סוף - לטבר אח הטומאה משום דהעלהו: וסופאחו עליו כו' לקמן מייסוקיה בשמעתין (ג) למימרא דבטומאה הגוף ית' מדבר

אבר דמחבר אבל קומץ דמיפרס אימא לא קמ"ל אמר רב אחאי הלכך **הא** קומץ פיגול דפלגיה מדות אאראעא ופולגיה אסקיה אמערכה ומשלה בו (ה) האור מסיקנא ליה לטוליה לכתחלה: אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן

נאמר כאן וטומאתו עליו ונאמר להלן בבית מקדש עור טומאתו בו - כך גימט הקונטרס ובתורה הכהים ואיז ספרים דגרי ונאמר להלן כל חיש אשר יקרב מכל ועטס אל הקדשים אשר יקדישו בני

הלך כפי' א"ל ית'

2

וקמץ שנה נ"ס אה סנה משנה זו האור אבל משלה זו האור אפי' ירד יעל וא"כ ש"מ ית' דעושה לחשו של מוצה וסקט פיגול ממט וי"ל דמכל מקום לא הגא ליה בהירי כל ק דפקט פיגולו ממט כמו סה' בהירי דקומץ: **פקע** פיגולו ממט - במנחת הקסה רש"י פרק הקומץ (דף י"ד) אמאי אינרין קרא למעט קומץ מפיגול חיפוק לי דלא קרב המזיר כמלתו והירץ דמיירי במשלה זו האור ברובו שהתירו הגרים כדאמרין קומץ מאימתי מתיר הגרים כדאמרין באכילה משהילת האור ברובו ומקט דא"כ (לוקים) דפקע פיגולו ממט דא"כ הכא וי' לומר דמיירי שחזיו העלה ע"כ המוצה וחזיו לא העלה דלא פקע פיגולו מן החי' ששאר ית' ואם תאמר ואפי' לכחולה נמי מעלן ליה כדאמרין פרק בית שמאי (נחם ג'): הא קומץ דפלגיה אכחיה אחרעא ית' אסיקנא ליה לכחולה ע"כ המוצה וז"ל שחזיו החס סיהי טלו למטה אבל הכא לא היה על המוצה וא"כ מנחה נסכים ונמחה כפן משהי שהם טולן כליו אמאי לרין קרא למעט איהם מפיגול והלא אינה מתרת שום דבר וי' לומר כיון שקדשו ככלי הוי כמו קרב מתיירין וקבעט בפיוגול ולכן לרין קרא למעט: **תפשוטו** דבשי רמי בר חמא הלכך בליברים אחר הרוב -

דאסור בחתיכות טהורות איתוסף ביה נמי איסורא עליו חלב וחלב מעיקרא לא אסור אלא באכילה ו' אקרשיה מינו דאיתוסף ביה איסורא דהנאה איתוסף ביה ית' (ה) לנבי חלב ואכתי להדיוט היא ית' אסור אבל לנבוה שרי הוה ליה נותר מינו דאיתוסף ית' איסורא לנבי נבוה איתוסף ביה לנבי הדיוט חל עליה יה"כ מינו ית' דאיתוסף ביה איסור לנבי חולין איתוסף ביה לנבי נבוה ונתני ה' השאות ונוקמה כגון **דאכל כזית פיגול** כהדא בהמה קמיירי בשתי בהמת לא קמיירי ונותר ופיגול כהדא בהמה לא משכחת לה אלמא לא משכחת לה כגון שהעלה **אבר** פיגול לנבי מוצה דפקע פיגוליה מיניה והוה ליה נותר וכדאמר עולא *קומץ פיגול שהעלה לנבי מוצה פקע פיגולו ממנו והוה ליה נותר באבר אחד קא מיירי בשני אברים לא קמיירי ונותר ופיגול כחד אבר לא משכחת לה אלמא לא משכחת לה כגון שהעלה אבר פיגול לנבי מוצה ית' דפלגיה אנחיה ע"כ מוצה ופלגיה מאבראי דמוצה דהוה דמוצה פקע פיגול והוה ליה נותר וכדאמר עולא קומץ פיגול שהעלה על המוצה פקע פיגולו ממנו והוה ליה נותר **א"ל לא** אי **רובא** דמוצה שדייה למוצה רובא דבראי שדייה לבראי **תפשוטו** דבשי בר חמא הלכך באברים אחד הרוב או לא אלא בכזית אחד קמיירי בשני זיתים לא קא מיירי ולא

הסוף: כשפי כסמוס לא פיירי ונותר ופיגול כהדא כסמוס ליכא - דפיגול א"כ אלא בר' עבודות של דם הילכך מדשלה לא חייל לא לאכילת אדם ולא לאכילת מוצה הלכך לא חייל עליה טיה: דפקע ממנו פיגולו - דקדשה מוצה בעטדה סעמיה דעולא מסרס בזבחים (דף ג'): אי רובא אמוצה שדייס לכולו אבר אמוצה והוי כוליה סהר ס': סלכו באברים כו' - האי כטיח כפרק בהמה דהקסה (חולין ט'): כיום אחד - חלב דאיסור קמיירי בשני זיתי חלב לא קמיירי: כופסה אית כס ב' זיפיים - דק בית הגלישה מחזיק: כגון שאכל כוליה כהלכס - דלאכילה חלב מחייב שלם חסלות ואסו וגורם נמי להשלמה אכילה (ג) כהמה זית של טוליה משלים לטהנת הילכך לא הגא פגול דבשני זיתי חלב לא קמיירי ואי חימא לוקים כגון שהעלה זית של טוליה אמוצה ית' דהוה חלב פיגול ולטוליה סהר (ד) א"כ לא מהני טיהר איהי דלכילה ואן בעיק דליהי חד חלוהו דלכילה קתי דהייט כות: ית' (גליון ז') אלא ככות אחד מיירי ואי אכחיה לפלגיה דזית אמוצה אן הקטרה כפחות מכות כ': כגון שאכל כוליה כהלכס - ואם נפקך לומר ליחייב אכיליה משום פיגול ואחלבה משום נותר לא מני למימר הכי דשמה שאכל קתי דכתלב עמנו

3

קרן אורה מסכת זבחים דף מג עמוד א
דא מוכח בשמעתין דחד דינא הוא הא דעולא דפקע הפיגול עם הא דאמר עולא במשלה האור יעלו, כדפריך והאמרה חדא זימנא

מאן ה"ל סוטה פ"ב

4

5

כפה משנה
עבודה הלכות פסולי המוקדשין פ"י
וכמו שכתבו הסופ' שם במדיון: דר' שמעון אלמא הלכתא כווחיה ויש מי שסומר שרבינו מרש' דמנ מחייב לא קאי אלא לשוחטו כו'
מקרבן שקרב כמצותו לאחר זמן אכילתו: כ הפגול והנותר והטמא שבללן זה בזה האכלן חייב. אע"פ שריבה מין על חבירו אינו מבטלו שאין האיסורין מבטלין זה את זה **כא** ופגול או נותר או טמא שהעלין לראש המוצה משמשלה האור ברובן פקע איסורין מהן. והאמורין מצטרפין עם הבשר לכזית בין בעולה בין בשאר קדשים לחייב עליו משום פגול או נותר או טמא:

ירדו י' לתמוס דברים משום גבי קדשי קדשים ששמתן בהוה דמן כפסולו כפסולו וקייבל דהי אכילתו לכו עלו מהו שיהי אמר אם עלו ירדו ר' יוסף עלו לא ירדו חליבה דר' חיבטו לך דכיעו על פלגיה ירדו כי פלגיה אכילה דהי וזע"ג דלימותב רבא ד' א"כ ירדו (ג). היינו משום דהי לר' שמעון ככל לר' יהודה לר' ורבינו שפקס כטמול כר' ירדו לפסוק כלו שאם עלו נשחא אחרת היתם לרבינו כ' קורקוס ז"ל נדחק מאי לייב כמנתינו עלה לה"ל ח' וכשם שאם עלו לא אמ ירדו לא יעלו כ' פסולי הם. משנה כפר

לעזרה אם עלת תרד: ז אבל קדשים שלבו בין שלן הדם או הבשר או האימורים. וזבח שיצא חוץ לעזרה או שנשמא. או שנפסל במחשבת הזמן או במחשבת מקום או במחשבת שינוי. או שקבלו הטמאים וזרקו את דמו הואיל וראויין בעבודת קרבן הבא בטומאה. ושנתן דמו חוץ למקומו או קדשי קדשים שנשחטו בדרום או שנתקבל דמם בדרום. אע"פ שכל אלו פסולין אם עלו לראש המוצה לא ירדו (ח) של שפסולו בקודש הקודש מקבלו: וכשם שאם עלו לא ירדו כך אם ירדו לא יעלו שנייה שהרי פסולין הם (ט) ואם משלה בהם האור אע"פ שירדו יעלו שנייה וישלים הקטרותן (י) קומץ שנתפגל ומקצתו בארץ ומקצתו משלה בו האור יעלה כולו:

ט] ואם משלה בהם האור כו' קומץ שנתפלג וכו'. לא נתן שיעור רבינו במאי דקאמר ואם משלה בהם האור אי בעינן כולו או רובו או מקצתו. והנה הצד האחד שהוא דבעינן שימשול האור בכולו א"א דהא בפ' ב"ש אמרינן ה"מ אבר דמיחבר אבל קומץ דמיפרת אימא לא קמ"ל ואי איתא דבעינן שימשול האור בכולו אין חלוק בין קומץ לאבר. אך אכתי יש להסתפק אי בעינן רובו או לא.

והנה רש"י כתב אבר דמיחבר איכא למימר כיון שמשלה האור במקצתו נלקט כולו בקדושו ... אך ראיתי לרבינו שכתב בפ' ח"י מהלכות אלו דין כ"א פגול או נותר או טמא שהעלן לראש המזבח משמשלה האור ברובו פקע איסורן מהם הוי שהצריך רוב ובדין זה לא ביאר דעתו ומסתמא נראה דהכא נמי בעינן רוב שהדי בחד לישנא נאמרו וכי היכי דמשלה בהם האור דר"ז הוי ברובו ה"ג דעולא ולרש"י בין דעולא בין דר"ז הוי במקצת

חידושי ר' חיים הלוי הלכות פסולי המוקדשין פרק ג

דאיתא בכריתות דף י"ד [ע"א] דנתן שם יש אוכל אכילה אחת וחייבין עליה ד' חטאות ואשם אחד טמא שאכל חלב והיה נותר מן המוקדשין ביוה"כ, ובגמ' שם ונתני ה' חטאות ונוקמה כגון דאכל כזית פיגול, בחדא בהמה קמיירי בשתי בהמות לא קמיירי ונותר ופיגול בחדא בהמה לא משכחת לה, אלמה לא משכחת לה כגון שהעלה אבר פיגול לגבי מזבח דפקע פיגוליה מיניה והוה ליה נותר וכדאמר עולא קומץ פיגול שהעלה לגבי מזבח פקע פיגולו ממנו והוה ליה נותר, באבר אחד קמיירי בשני אברים לא קמיירי ונותר ופיגול בחד אבר לא משכחת לה,

הרי דהך דינא דעולא לתרתי נאמר, בין לענין שאם ירדו יעלו ובין לענין דלית ביה איסור פיגול באכילתו, ותרווייהו חד דינא להו, דכיון דפקע פיגולו ע"כ לא מיחייב על אכילתו ואם ירדו יעלו,

והרי לקמן בפ"ח הכ"א פסק הרמב"ם ז"ל ופיגול או נותר או טמא שהעלן לראש המזבח משמשלה האור ברובו פקע איסורן מהן, הרי דלא פקע איסורן כי אם במשילת האור ברובו, ומאי שנא הכא דפסק בסתמא דבמשילת האור לבד אם ירדו יעלו ולא בעינן משילת האור ברובו, וצ"ע, וכבר עמד על זה המשנה למלך בפ"ג שם

לכא פסול

מעניה קודם זריקה נהכי כי חפסנה בחון למקומו לא תרד דזריקה החסירה אין קפידא ללא מהני מדי וכו' האי גוונא מפליג בסמוך (דף סו.) גבי אימורין שהענין לפני זריקה בין קדשים קלים בין קדשי קדשים וקשה לי פסח שלא לשמו אחזי לא ירד מאי שנא משלל במקומו כבודו דלודי ואידי קדשים קלים ומשנה פסולה קודם זריקה וי"ל פסול דשלל במקומו תמיד טפי מפסול דשלל לשמו והוי כמו שחטן (י) בדרום בקדשי קדשים וירדו לר' יהודה פ"ק דמשילה (דף ג:) דהיינו נמי חוץ למקומו ובפרק התודה (מנחות דף עט.) נמי מוכח דחון למקומו נמי דרד הייט דוקא לר' יהודה אבל לר"ש לא ירדו אי נמי שלא לשמו קיל לפי שכשר בכל הזבחים לבד מחלה ופסח וזריך שיון אי מלי למימר דגבי תודה מיירי (י) דחשיב לאכול הבשר חוץ לירושלים (אין המקום ראוי לשום זבח

דכו ומדי ר"ש דלא ירדו קם"ל: במתני' א"ל אם עלו לא ירדו הלן והויצא והטמא ושנשרש חוץ לזמנו ורץ למקומו *ישקבלו פסולין ורץ את דמו רבי יהודה אומר *יששחטם כלילה (ז) ונשפך דמה ויצא דמה חוץ לקלעים אם (ז) עלתה תרד ר"ש אומר לא תרד * (שהיה (ז) פסולו בקדש) שר"ש אומר (ז) כל שפסולו בקדש הקדש מקבלו לא היה פסולו בקדש אין הקדש מקבלו וא"ל שלא היו פסולין בקדש הירבע והנרבע והמקצה והנעבד והאתנן והמזרז והכלאים והמטפה והויצא חוץ *ובעלי מומין (ז) ר"ע מבשר בבעלי מומין רבי תינא סגן הכהנים אומר דחזה היה אבא את בעלי מומין מע"ג המזבח *כשם שאם עלו לא ירדו כן אם ירדו לא יעלו וכו' שיעלו חיים לראש המזבח וירדו *עולה שעלתה חיה לראש המזבח תרד *שחמה בראש המזבח יפשוטו נותרה במקומה: גמ' תניא ר'

תוקה חין דנתן בר מוקדה נח ע"ג כל דבר מוכח ולר"ש כהן בגלל ענשו ולהצ"ח דמחזי מנחה לא: מנחה הכאה כפני ענשו אינפריין ליה. ולאשמועינן דש מנחה נכסיס הכאה כפני ענשו כדרכא: מנחה אדם מנחה נכסיס. כלא זכה וחף על גב שלא אחרת תורה מנחה כליל (י) (הכאה) אלא הכאה בגלל זכה הכא דפריש פריש: ונשפטיין. ר"ל כהד"א כדרכא: נכסיס ככאים בגלל זכה אינפריא ליה. לר"ל לאשמועינן דלר"ש ירדו וכוון דקא מקריב ליה למחר וליומא (י) "חרא דק"ל לעיל (דף מד.) אדם מביא זבחו היום ונכסיו מכלן ועד י' ימים ונפקא לן מהא דאמר מר ומנחתם ונכסיס יחירי דכתיבי בקרבנות החז להכי כתיבי: מתני' פלן. בין דם בין אימורים: רבי יהודה אומר כו'. כהן תלחא פליג ומערי כשארץ וטעמא ויף

מאי קמ"ל. הנה קמא נמי ירדו קאמר: כלומר יד. ואין מורידן דרך כיוון כפרה: מנחה כפני ענשו. כל דהו יעלו דנעשו לחמו של אש: ארישא. מהני לה להא דעולא ארישא כדאמרן אפסולין שעלו וירדו דקמי מהניטון לא יעלו: פירשו. שחלו מן הבשר לפני העלאתן לא יעלו והוא הדין נמי דאם עלו ירדו כדאמר לקמן בכריתות (דף סו.) אליבא דרבי ומקמיין מתניטון אליביה: כיש ארישא. מתניטון ארישא או אימורים בני ידן דמטלה בהן האור קדושה כמה שכן פסולין: אכל ענשו ונידום לאו בני סקטריס נינו. דלמרינן לקמן (סו) מועטית עולותך הבשר והדם הלך לא שייכא בהו (י) משלה אור לקדושהו: במתני' ואלו

דחיה כלארד יד: כשם שאם (ז) עלה כו': *אמר עולא דלא שנו אלא שלא משלה בהן האור אבל משלה בהן האור יעלו דב מדי מתני ארישא רב תנינא מסורא מתני אסיפא העצמות והנידון והקרנים והמלפים בזמן שמתבררין יעלו פרישו לא יעלו אמר עולא לא שנו אלא שלא משלה בהן האור אבל משלה בהן האור יעלו מאן דמתני אסיפא (ז) כ"ש ארישא ומאן דמתני ארישא אבל אסיפא לאו בני הקמרה נינהו: מתני' וא"ל אם עלו ירדו בשר קדשי קדשים ובשר קדשים קלים ומותר העומר ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות (ז) והקמורה הצמר שבראשי כבשים ושער שבוקן חישים והעצמות והנידום והקרנים והמלפים בזמן שחם מתבררים יעלו שנאמר *הקמיר הבהן יקרי את הכל *פירשו לא יעלו שנאמר *ועשית עולותיך הבשר והדם: גמ' *ת"ר דברים (י) דדם עולה או אימורים בני *והקמיר הבהן את הכל המוכחה לרבות העצמות והנידום והקרנים והמלפים יכול אפילו פרישו תלמוד לומר ועשית עולותיך הבשר והדם אי בשר ודם יכול שיקראו פסולין: אכל ענשו ונידום לאו בני סקטריס נינו. דלמרינן לקמן (סו) מועטית עולותך הבשר והדם הלך לא שייכא בהו (י) משלה אור לקדושהו: במתני' ואלו

ואשר יראה לומר בזה, דהנה לקמן דף פ"ה ע"ב איפלגי תרי לישני בגמ' בעצמות שמשלה בהן האור אם ירדו מה דינן אם יעלו אם לא, והנה בעצמות הרי פשיטא דליכא בהו שום פסול, ומ"מ אמרינן דאם ירדו יעלו, והתם הרי לא שייך לומר כלל דפקע מהם דינא שאינן בכלל בשר הנקרב ומ"מ אמרינן דיעלו,

9

ובעל כרחק דזה הוי דין בפני עצמו דמשמלה בהן האור נעשו לחמו של מזבח ודינן שיעלו ליקרב, ולפי זה צריך ביאור בהך דינא דכל הפסולים שמשלה בהן האור אם ירדו יעלו, אם הטעם הוא משום דפקע פסולן מהן וע"כ יעלו אבל בלאו הכי לא יעלו, או דנימא דאפילו אם לא פקע פסולן מהן ג"כ הוי הדין דאם ירדו יעלו משום דנעשו לחמו של מזבח.

ובאמת שפשטות דברי הגמ' דאמרינן דאם משלה בהן האור אם ירדו יעלו בין על כל הפסולין ובין על עצמות מוכח להדיא דהטעם הוי משום דנעשו לחמו של מזבח, דהרי הך תרתי חד דינא הויין וחד טעמא להו, ובעצמות הרי לא שייך טעמא דפקע פסולן מהן, ובעל כרחך דעיקר הטעם הוא משום דנעשו לחמו של מזבח, וכן גם בהנך פסולים הא איכא ג"כ הך פסולא דנשפך דמה אליבא דר"ש ופסולא דקבלו פסולין וזרקו את דמו, ובהנך פסולין הרי ליכא שום פסולא בגופן ואיזה דין שיחול על האימורים, ורק דפסולן הוא משום דחסרו בהו זריקה המכשרתן לכך, ובזה הרי פשיטא דעל ידי שמשלה בהן האור לא יחול עלייהו הך דינא דהכשר זריקה, ומ"מ הוי הדין דאם ירדו יעלו, ובעל כרחך דעיקר הטעם הוי משום דנעשו לחמו של מזבח, וא"כ הרי לכאורה פשוט דהוא הדין והוא הטעם לכל הפסולין הא דאם משלה בהן האור יעלו הוא משום דנעשו לחמו של מזבח, וא"כ הרי קשה סוגית הגמ' שהבאנו דתלי לה להך דינא דאם ירדו יעלו בדינא דפקע פיגולו ממנו, וצ"ע.

ועל כן נראה מוכרח, דבאמת כל שנעשה לחמו של מזבח לא איכפת לן אם פקע פיגולו אם לא, כי אם דבכל גוונא גם אם ירד יעלה, והא דתלי לה הגמ' הך דאם ירדו יעלו בדין הפקעת פיגול, היינו בעיקר דינם לענין להעשות לחמו של מזבח, ומשום דהא דבמשילת האור נעשה לחמו של מזבח עיקרו בהרצאה תליא מילתא, דכל משילת האור שיש בה דין הקטרה והרצאה עושה לחמו של מזבח, ואי לאו הכי אינו נעשה לחמו של מזבח כלל, ולהכי הוא דהוי דין הפקעת פיגול לענין איסור אכילה ודינא דאם ירדו יעלו חד מילתא וחד דינא, משום דתרווייהו תליין בהדדי, דאם הקטרה זו דין הקטרה והרצאה בה ממילא דפקע פיגולו לענין איסור אכילה וממילא ג"כ דנעשה לחמו של מזבח דאם ירד יעלה, ואם אין בה דין הרצאה לענין הפקעת פיגול ממילא דלא נעשה לחמו של מזבח

עוד י"ל, דגם עיקר דין הקטרה דנעשה לחמו של מזבח ג"כ לא תליא כלל בדין הפקעת פיגול, ומשום דלענין לחמו של מזבח אם אך עצם מעשה של משילת האור דין הקטרה בה סגי בזה למיחל עליה דין לחמו של מזבח, ולענין להפקיע מידי פיגול בעינן דוקא הקטרה המרצה, וכעיקר הילפותא דעולא דאם אינו מתקבל היאך מביא אחרים לידי פיגול, דקאי על דין ההרצאה שבפיגול דכהרצאת כשר כך הרצאת פסול,

והא דתלי לה הגמ' להך דינא דאם ירדו יעלו בדין הפקעת פיגול, הוא משום דהך דינא דקומץ כמאן דמחבר דמי לא נאמר רק בהקטרה המרצית, ומשום דדין זה נאמר על הקטרה המיוחדת בקומץ שמרצה את כל הקרבן, על זה הוא דנאמרה הילכתא זו דקומץ כמאן דמחבר דמי, משא"כ בהקטרה שאינה מרצה, בזה קומץ שוה לשאר מוקטרין דלא הויין כמאן דמחבר,

וע"כ זהו דתלי לה הגמ' להך דאם ירדו יעלו בדין הפקעת פיגול, כיון דבאמת הא לא שייך כלל בקומץ דין משילת האור, כיון דמיפרת ואין זה המוקטר מחובר להמותר, ורק משום דינא דקומץ כמאן דמחבר דמי הוא דחייל ביה דין משילת האור ככולו, ולזה בעינן דוקא הקטרה המפקעת מידי פיגול, שיש בה דין הרצאה ומרצית בעיקר הקרבן.

וכדפריך הגמ' והא אמרה עולא חדא זימנא לאו אדין הפקעת פיגול הוא דפריך זאת, דהא התם הא איירינן בדין לחמו של מזבח דלא צריכינן ביה כלל לדין הפקעת פיגול, ואך דלפי מה דמסיק הגמ' דכל דינא דעולא האמור בקומץ עיקרו נאמר לענין אם ירד יעלה, על זה הוא דפריך הגמ' דהא אמרה עולא חדא זימנא דמשמלה בהן האור אם ירדו יעלו גם לכתחלה משום טעמא דנעשה לחמו של מזבח, ועל זה הוא דמשני דאי מהתם הוה אמינא דוקא אבר דמחבר אבל קומץ דמיפרת אימא לא קמ"ל, והוא כמו שכתבנו, דלענין הקטרה המועילה רק לאשוויי לחמו של מזבח אין הקומץ כמאן דמחבר, קמ"ל דפקע פיגולו והויא הקטרה המרצית, וממילא דגם בקומץ יעלה לכתחלה, דשפיר חשיבא משילת האור, לאשווייה כוליה לחמו של מזבח

ולפי זה הרי מיושבת היטב דעת הרמב"ם שפסק דלענין אם ירדו יעלו סגי במשילת האור לבד ולענין הפקעת הפיגול לענין איסור אכילה בעינן דוקא שתמשול האור ברובו, כיון דשני דינים נפרדים הם, דהך דאם ירדו יעלו תלוי בדין לחמו של מזבח, ובזה סגי במשילת האור לבד, משא"כ לענין היתר אכילתו סובר הרמב"ם דהקטרת כולו הוא שמפקיעו מידי איסורו, וע"כ בעינן דוקא משלה האור ברובו, דרובו ככולו,

והא דתלי לה הגמ' זה בזה הרי נתבאר דהוא רק לענין עיקר מעשה ההקטרה אם חשיבא הקטרה והרצאה או לא, אבל לאחר שנעשה בהן מעשה הקטרה נידון כל אחד כדינו, דלענין לחמו של מזבח סגי במשילת האור במקצתו, ולענין היתר אכילתו בעינן דוקא רובו שהוא ככולו, ואף על גב דלפי זה הא נמצא דהדין דיעלו הוא כשהם עוד בפיגולם לא איכפת לן בזה, וכמו שנתבאר דכל שנעשו לחמו של מזבח בכל גווני יעלו אף כשהם בפיגולם

הא דקאמר הגמ' האי קומץ פיגול דפלגיה מחית אארעא ופלגא אסקיה אמערכה ומשלה בו האור מסיקנא ליה לכוליה לכתחלה משום דקומץ כמאן דמחבר דמי, והקשו על זה מהא דבכריתות אמרינן דבעינן דוקא שיהא רובא אמזבח וגם זה תלוי באם הלכו באברים אחר הרוב, וא"כ מאי מועיל הא דקומץ כמאן דמחבר דמי, אבל אכתי הא ליתא רובא אמזבח.

ולפי מה שכתבנו נראה לומר, דהא דמבואר בכריתות דצריכינן דוקא שיהא כולו או רובו על המזבח, הוא רק לענין הפקעת פיגולו לענין היתרו באכילה, דהיתרו הוא משום טעמא דרובו ככולו, ומשום דלא ניתר רק בהקטרת כולו, וא"כ הא בעינן שיחול על כולו דין עצם מעשה ההקטרה ושיהא דינו כהוקטר כולו, וע"כ ודאי דלא חלה עליה דין הקטרה כי אם כשהוא על המזבח, משא"כ לענין דינא דאם ירד יעלה, דסגי במשלה האור במקצתו אף על גב דלא הוקטר כולו, ולא צריכינן ביה רק חלות דין לחמו של מזבח הבא ע"י הקטרת מקצתו המחובר ביה, ע"כ לא איכפת לן כלל אם הוא בראשו של מזבח או מנח אארעא, ורק דכל שעצם ההקטרה נעשית בראשו של מזבח ממילא חל על כל המחובר ביה דין לחמו של מזבח, ושפיר מהני טעמא דקומץ כמאן דמחבר דמי דיעלה אף דפלגיה מחית אארעא